

مشاوره روان‌پزشکی با نمونه‌های بالینی

مؤلفان

دکتر عاطفه قنبری جلفایی
استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز تحقیقات بهداشت روان

دکتر علی اکبر نجاتی صفا
دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران
بخش روان‌تنی مجتمع بیمارستانی
امام خمینی (ره)

دکتر امیر شعبانی
استاد دانشکده علوم پزشکی ایران
مرکز آموزشی- درمانی روان‌پزشکی ایران

دکتر حمزه ارباب
دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران
مرکز تحقیقات روان‌پزشکی
روان‌شناسی

دکتر مهدی نصر اصفهانی
دانشیار دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران
بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)

ویراستار
دکتر امیر شعبانی

کتاب ارجمند

عنوان و نام پدیدآور: مشاوره روان‌پزشکی با نمونه‌های بالینی
Psychiatric consultation throught chincial cases / تألیف امیر شعبانی... [و دیگران]؛ ویراستار امیر شعبانی.

مشخصات نشر: تهران: کتاب ارجمند، ارجمند، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۲۴۸ ص: قطع: رقی
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۰-۴۸۷-۱
یادداشت: تألیف امیر شعبانی، علی اکبر نجاتی صفا، عاطفه قنبری جلفایی، مهدی نصر اصفهانی، محمد اربابی.

موضوع: روان‌پزشکی مشاوره‌ای و ارتباطی، گزارش‌های بالینی، روان‌پزشکی، مشاوره
شناسه افزوده: شعبانی، امیر، ۱۳۴۹-
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ م/م/۴۵۵/۲ RC
رده‌بندی دیویی: ۶۱۶/۸۹۲۱
شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۷۲۰۴۳

دکتر امیر شعبانی، دکتر عاطفه قنبری جلفایی، دکتر محمد اربابی، دکتر علی اکبر نجاتی صفا، دکتر مهدی نصر اصفهانی

مشاوره روان‌پزشکی با نمونه‌های بالینی

فروست: ۱۰۴۸
ناشر: کتاب ارجمند با همکاری انتشارات ارجمند
صفحه‌آرا: فرح‌ناز آگاه‌پاک
مدیر هنری: احسان ارجمند
سرپرست تولید: پروین عبدی
ناظر چاپ: سعید خانکشلو
چاپ و صحافی: نقش‌نیزار
چاپ اول: اردیبهشت ۱۳۹۵، ۱۱۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۰-۴۸۷-۱

این اثر، مشمول قوانین حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف، نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

www.arjmandpub.com

مکزی پخش: انتشارات ارجمند

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خوارزمی و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲، تلفن: ۸۸۹۸۲۰۴۰
شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، انتشارات مجد دانش، تلفن: ۵۱-۳۸۴۴۱۰۱۶
شعبه رشت: خ نامجو، روبروی ورزشگاه عضد، تلفن: ۱۳-۳۳۳۲۸۷۶
شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن: ۱۱-۳۲۲۷۷۶۱
شعبه ساری: بیمارستان امام، روبروی ریاست تان، تلفن: ۹۱۱-۸۰۲۰۰
شعبه کرمانشاه: خ مدرس، پشت پاساژ سعید، کتابفروشی دانشمند تلفن: ۸۳-۳۷۲۸۴۸۳۸

بها: ۱۴۰۰۰ تومان

با ارسال پیامک به شماره ۰۲۱۸۸۹۸۲۰۴۰ در جریان تازه‌های نشر ما قرار بگیرید.
ارسال عدد ۱: دریافت تازه‌های نشر پزشکی به صورت پیامک
ارسال عدد ۲: دریافت تازه‌های نشر روان‌شناسی به صورت پیامک
ارسال ایمیل: دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل

فهرست مطالب

۹	پیش گفتار
۱۱	یادداشت
۱۴	شکل کامل کوتاه نوشتها
	بخش اول: اصول مشاوره روان پزشکی در بیمارستان عمومی
۱۹	اصول مشاوره روان پزشکی در بیمارستان عمومی
	بخش دوم: موارد عمومی مشاوره
۲۷	فصل ۱: ظرفیت تصمیم گیری و تیرش درمان
۳۴	فصل ۲: مدیریت بی قراری رفتاری پر خاشگروانه
۴۰	فصل ۳: مدیریت دلیریوم
۴۷	فصل ۴: مدیریت اختلالات علامت
۵۵	فصل ۵: مدیریت اختلالات مصرف مواد و درد
۶۳	فصل ۶: مدیریت بیماران دشوار
۷۲	فصل ۷: مدیریت اختلالات ساختگی و تمارض
۸۳	فصل ۸: دادن خبر بد به بیمار و خانواده
۹۴	فصل ۹: مدیریت بیمار رو به مرگ
	بخش سوم: موارد اختصاصی مشاوره
۱۰۷	فصل ۱: بخش آنکولوژی
۱۱۲	فصل ۲: بخش بیماری های گوارشی
۱۲۱	فصل ۳: بخش پوست
۱۳۰	فصل ۴: بخش پیوند اعضا
۱۳۸	فصل ۵: بخش ریه
۱۴۳	فصل ۶: بخش زنان و زایمان

فصل ۷: بخش عفونی	۱۴۹
فصل ۸: بخش غدد درون ریز و چاقی	۱۵۶
فصل ۹: بخش قلب و عروق	۱۶۹
فصل ۱۰: بخش کلیه	۱۷۶
فصل ۱۱: بخش نورولوژی	۱۸۴

بخش چهارم: درمان

فصل ۱: روان درمانی مختصر در بیمارستان	۱۹۷
فصل ۲: تداخلات دارویی	۲۱۲
فصل ۳: درمان دارویی در دوران بارداری و شیردهی	۲۲۰
واژه نامه رسی به انگلیسی	۲۳۵
واژه نامه انگلیسی به فارسی	۲۴۲

فهرست جداول

- جدول ۱. اطلاعات برگه مشاوره..... ۲۰
- جدول ۲. گردآوری اطلاعات از پرونده..... ۲۲
- جدول ۳. برخی از اشتباهات در مواجهه با بیمار پرخاشگر یا به شدت بی قرار..... ۳۶
- جدول ۴. ملاک‌های تشخیصی دلیریوم..... ۴۰
- جدول ۵. مقایسه تابلوی بالینی دلیریوم و دمانس..... ۴۲
- جدول ۶. عوامل خطر بروز دلیریوم..... ۴۳
- جدول ۷. مدیریت دلیریوم..... ۴۵
- جدول ۸. مقایسه ویژگی‌های بالینی تشنج غیر صرعی روان‌شناختی و تشنج صرعی..... ۵۲
- جدول ۹. اصول مدیریت تشنج غیر صرعی روان‌شناختی (PNES)..... ۵۴
- جدول ۱۰. شرح حال معرفه و رد..... ۵۹
- جدول ۱۱. تداخلات دارویی متادون..... ۶۱
- جدول ۱۲. شرایط هشداردهنده جهت برون تابلوی بالینی روان‌پزشکی..... ۷۴
- جدول ۱۳. ویژگی‌های احتمالی افراد مبتلا به اختلال جعلی استرس پس از سانحه..... ۷۵
- جدول ۱۴. ویژگی‌های احتمالی توهمات جعلی..... ۷۶
- جدول ۱۵. ویژگی‌های احتمالی هذیان‌های جعلی..... ۷۸
- جدول ۱۶. اصول مدیریت افراد متمارض به توصیه نوبل روان..... ۸۱
- جدول ۱۷. برخی از دلایل اجتناب پزشکان از دادن خبر..... ۸۴
- جدول ۱۸. مقایسه اثر داروهای ضد افسردگی در مهار آنزیم CYP-2D..... ۱۱۰
- جدول ۱۹. اصول مدیریت اختلال علامت جسمانی..... ۱۱۷
- جدول ۲۰. راهنمای بالینی برخورد با افسردگی ناشی از ایتزفرون..... ۱۱۸
- جدول ۲۱. اهداف مصاحبه پیش از پیوند..... ۱۳۱
- جدول ۲۲. گویه‌های مقیاس ارزیابی روانی- اجتماعی افراد کاندیدای پیوند عضو..... ۱۳۲
- جدول ۲۳. نامه‌نگاری میان خانواده اهداکننده عضو و دریافت‌کننده پیوند..... ۱۳۷
- جدول ۲۴. عوامل خطر بروز افسردگی یا سوگ پاتولوژیک پس از سقط..... ۱۴۴
- جدول ۲۵. اقداماتی در مورد خانم دچار سقط..... ۱۴۵

جدول ۲۶. روش‌های مداخله برای کنترل ویژگی‌های رفتاری تیپ A.....	۱۷۰
جدول ۲۷. برخی از علل اضطراب در بیماران قلبی بستری.....	۱۷۳
جدول ۲۸. برخی علل افسردگی در بیماران قلبی.....	۱۷۴
جدول ۲۹. علل احتمالی بروز افسردگی در فرد دچار نارسایی کلیه.....	۱۷۷
جدول ۳۰. تبعات روان‌شناختی دیالیز.....	۱۷۸
جدول ۳۱. مشکلات پزشکی شایع در فرد دچار نارسایی کلیه.....	۱۷۹
جدول ۳۲. دوز و عوارض جانبی مهم داروهای ضد افسردگی در نارسایی کلیه.....	۱۸۲
جدول ۳۳. تشخیص‌های افتراقی افسردگی، ویژه افراد دچار اپیلمسی.....	۱۸۵
جدول ۳۴. اختلالات و مشکلات روان‌پزشکی شایع در بیماران مبتلا به اپیلمسی.....	۱۸۶
جدول ۳۵. اثر داروهای ضد تشنج در بروز علایم شناختی و روان‌پزشکی.....	۱۸۶
جدول ۳۶. مقایسه اثر برخی از داروها در ایجاد تشنج.....	۱۸۷
جدول ۳۷. مشکلات روان‌پزشکی فرد مبتلا به بیماری پارکینسون.....	۱۹۲
جدول ۳۸. موقعیت‌های و حواشی در رویارویی با بیماری.....	۲۰۰
جدول ۳۹. برخی از داروهای ضد افسردگی مهارکننده آنزیم CYP-2D6.....	۲۱۳
جدول ۴۰. راه‌های دفع یا متابولیسم داروهای مهارکننده گیرنده بتا-آدرنرژیک.....	۲۱۳
جدول ۴۱. برخی از داروهای القاحده، مهارکننده و بی‌اثر بر متابولیسم کبدی.....	۲۱۷
جدول ۴۲. تریاد بالینی سندرم سروتونین.....	۲۱۸
جدول ۴۳. مدیریت سندرم سروتونین.....	۲۱۸
جدول ۴۴. عواقب عدم درمان افسردگی در دوران بارداری و پس از زایمان.....	۲۲۲
جدول ۴۵. خطر نسبی داروهای ضد افسردگی در دوران بارداری و شیردهی.....	۲۲۳
جدول ۴۶. اصول درمان افسردگی در دوران بارداری.....	۲۲۶
جدول ۴۷. راهنمای برنامه‌ریزی پیش از بارداری در اختلال دوقطبی.....	۲۲۸
جدول ۴۸. خطرات ادامه یا قطع درمان دارویی اختلال دوقطبی در بارداری.....	۲۳۰
جدول ۴۹. پایش مصرف لیتیم در بارداری و زایمان.....	۲۳۱
جدول ۵۰. خطر نسبی داروهای تثبیت‌کننده خلق و آنتی‌پسیکوتیک در بارداری و شیردهی.....	۲۳۳

پیش گفتار

«روان پزشکی رابط» شاخه‌ای از رشته روان پزشکی است که به موضوع مشاوره در شرایط یک بیمارستان عمومی می‌پردازد. بر این پایه، روان پزشک در این حوزه، رابطی میان پزشک مالج اصلی بیمار، پرستاران و سایر پرسنل مرکز، و بیمار و خانواده او است. روان پزشک رابط علاوه بر به‌کارگیری دانش، مهارت و تجربه عمومی یک روان پزشک، نیازمند تخصص به دانش، مهارت و تجربه‌ای است که در برقراری ارتباط میان گروه‌ها، فوق‌العاده ضروری است. او باید به تشخیص و مدیریت مشکلات و اختلالات روان پزشکی در زمینه انواع بیماری‌ها و اختلالات غیرروان پزشکی مسلط باشد.

با وجود کتاب‌های مرجعی که به موضوع روان پزشکی رابط می‌پردازد، کتاب حاضر که با ارائه نمونه‌های بالینی رضای‌آفرینی برای کسب مهارت در این زمینه مهیا می‌کند، می‌تواند مکمل کارآمدی برای دانشجویان پزشکی، دستیاران روان پزشکی و روان پزشکان باشد. پیش از این، دو کتاب با عنوان‌های «آموزش روان پزشکی با نمونه‌های بالینی» و «اورژانس روان پزشکی با نمونه‌های بالینی» بر پایه سه اصل (۱) تأکید بر تشخیص و درمان، (۲) تقدم ذکر مثال بالینی بر شرح بیماری و (۳) رعایت اختصار، به رشته تحریر درآمد. اینک سومین کتاب این مجموعه با عنوان «روان پزشکی با نمونه‌های بالینی» و موضوع مشاوره روان پزشکی یا روان پزشکی رابط در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. از آنجا که آشنایی اولیه با اختلالات روان پزشکی ضرورت آغاز مطالعه این کتاب است، و از طرفی ابتدا هر دانشجو یا دستیار روان پزشکی لازم است با چگونگی مواجهه با موارد فوریت روان پزشکی آشنا باشد، می‌توان مطالعه دو کتاب یاد شده را پیش‌نیاز کتاب «مشاوره روان پزشکی با نمونه‌های بالینی» دانست.

فهرست جدول‌ها، صفحه شکل کامل کوتاه‌نوشت‌ها و واژه‌نامه بخش‌هایی برای تسهیل بهره‌گیری از این کتاب هستند. در فهرست جدول‌ها تعداد ۵۰ عنوان مشاهده می‌شود و به‌کارگیری تعداد نسبتاً زیاد جداول با هدف جمع‌بندی مطالب، ارائه

اطلاعات بیشتر در حجم کمتر و تسهیل یادگیری بوده است. صفحه «شکل کامل کوتاه‌نوشت‌ها» دارای این قابلیت است که خواننده در برخورد با هر مورد کوتاه‌نوشت در متن کتاب، می‌تواند برای آگاهی از معنای آن به این صفحه مراجعه کند. بخش «واژه‌نامه» در انتهای کتاب نیز معادل انگلیسی و فارسی واژه‌های تخصصی یا فرنگی متن کتاب را به ترتیب بر مبنای الفبای فارسی و انگلیسی نشان می‌دهد.

لازم به یادآوری است که مطالب این کتاب عموماً در مورد بیماران بزرگسال صدق می‌کند؛ مگر آن‌که ارتباط موضوع با کودکان، نوجوانان یا سالمندان به‌طور خاص قید شده باشد.

هر راهی چهار تن از اساتید حوزه روان‌پزشکی رابط در دو دانشگاه علوم پزشکی ایران و تهران، مایه دلگرمی بنده در تدوین این کتاب بود و حضور آن‌ها هر فصل این کتاب را مرین به تجربیات ارزنده خود کرد. در اینجا از همکاران و اساتید گرامی، جناب آقای دکتر سی‌اکبر زنجانی‌صفا، جناب آقای دکتر محمد اربابی و سرکار خانم دکتر عاطفه قنبری بامایی که با موصله و دقتی زیاد در نگارش این کتاب تلاش کردند و از استاد گران‌قدر جناب آقای دکتر مهدی نصر اصفهانی که افتخار همراهی در این مسیر را نصیبم ساختند و همواره موق و حامی بوده‌اند صمیمانه قدردانی می‌کنم.

امیر شعبانی، شهریور ۱۳۹۴

تهران، مرکز آموزشی درمانی روان‌پزشکی ایران